

Μελέτη Προσβασιμότητας Α.μ.ε.Α - Κωδικοποίηση διατάξεων, Ερωτήματα , Απαντήσεις - 1η Έκδοση

Παντελής Θ. Παπακωνσταντίνου
Πολιτικός Μηχανικός Ε.Μ.Π. 1971
Ιούνιος 2019

i. Εισαγωγή

Ο παρόν οδηγός είναι μια προσφορά προς τους συναδέλφους που ασχολούνται με την μελέτη Προσβασιμότητας Α.μ.ε.Α. κατά την εκπόνηση της μελέτης ενός κτιρίου.

Από την έναρξη της ισχύος του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού Ν.4067(ΦΕΚ79/Α/ 2012) για την έκδοση άδειας δόμησης, επιβάλλεται μελέτη προσβασιμότητας για ΑμεΑ, (παρ. 8 του άρθρου 26 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ», όπως αυτή ορίζεται στο Ν. 4030/2011 (Α' 249) άρθρο 3 παρ. 2β και άρθρο 9 παρ.6 και στο προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος , Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και κατ' εξουσιοδότηση του παραπάνω νόμου.

Στο παρόν πόνημα γίνεται αναγραφή και Κωδικοποίηση των διατάξεων που ισχύουν ώστε να σας διευκολύνει κατά την μελέτη σας.

Στο βιβλίο περιλαμβάνονται :

1. Πολεοδομική νομοθεσία για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία στο δημόσιο χώρο .

2. Ν.Ο.Κ. - Άρθρο 26: Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων.
3. ΥΠ.Ε.Κ.Α. - Εγκύκλιος 9/Α.Π οικ. 29467-13 Ιουνίου 2012.
4. Μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ - Οδηγίες σχεδιασμού.
5. Υπεύθυνη δήλωση των μελετητών του έργου .
6. Ερωτήματα ενδιαφερομένων Σχετικά με την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία

ii. Πρόλογος

Σύμφωνα με την §2β του άρθρου 3 του Ν.4030/11, η αρχιτεκτονική μελέτη πρέπει να συνοδεύεται (όπου απαιτείται) από **μελέτη προσβασιμότητας** για άτομα με αναπηρία.

Βάσει δε της §6 του άρθρου 9 του ίδιου νόμου, προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του υπουργού ΠΕΚΑ, ορίζονται οι **προδιαγραφές σύνταξης και παρουσίασης** της εν λόγω μελέτης.

Τι είναι όμως η "προσβασιμότητα";

Ο ορισμός δίνεται στην §71 του άρθρου 2 του ΝΟΚ, σύμφωνα με την οποία:

" Είναι το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, που επιτρέπει σε όλα τα άτομα - χωρίς διακρίσεις φύλου, ηλικίας και λοιπών χαρακτηριστικών, όπως σωματική διάπλαση, δύναμη, αντίληψη, εθνικότητα - να έχουν πρόσβαση σε αυτό, δηλαδή να μπορούν αυτόνομα, με ασφάλεια και με άνεση να προσεγγίσουν και να χρησιμοποιήσουν τις υποδομές, αλλά και τις υπηρεσίες (συμβατικές και ηλεκτρονικές) και τα αγαθά που διατίθενται στο συγκεκριμένο περιβάλλον.

Υπάρχουν επίσης ακόμα δύο βασικοί ορισμοί που θα μας χρειαστούν.

Ποια είναι τα "άτομα με αναπηρία" και ποια τα "εμποδιζόμενα άτομα";

Οι δυο αυτοί ορισμοί δίνονται στο κεφάλαιο "1. Γενικές Αρχές – Ανθρωπομετρικά Στοιχεία" των οδηγιών "Σχεδιάζοντας για όλους" του ΥΠΕΚΑ.

Σύμφωνα με αυτό :

Άτομα με αναπηρία είναι τα άτομα που έχουν μόνιμες ή προσωρινές βλάβες, ανικανότητες, αδυναμίες, αναπηρίες ή συνδυασμό των παραπάνω ,που προέρχονται από φυσική, ψυχική ή νοητική ανεπάρκεια.

Εμποδιζόμενα άτομα είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες , καθώς και τα άτομα με μειωμένες ικανότητες δηλαδή τα άτομα της τρίτης και τέταρτης ηλικίας, οι έγκυες, τα προεφηβικά άτομα, τα άτομα με ασυνήθεις σωματικές διαστάσεις, οι εθισμένοι σε βλαβερές ουσίες, όσοι χρησιμοποιούν ή οδηγούν οιοδήποτε τύπου αμαξίδιο, όσοι μεταφέρουν βάρη κλπ.

Το άρθρο 26 του ΝΟΚ αναφέρεται στο **ποιες ρυθμίσεις απαιτούνται για την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρία και γενικών των εμποδιζόμενων ατόμων.**

Η §1 του άρθρου αυτού παραπέμπει στις οδηγίες "Σχεδιάζοντας για όλους" του ΥΠΕΚΑ.

(<http://www.parpet.gr/site/?q=el/node/186>)

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Ο Ν.Ο.Κ. προβλέπει υποχρεωτική πρόβλεψη για τα άτομα με αναπηρία και τα εμποδιζόμενα άτομα, όχι μόνο για τα νέα κτήρια, **αλλά και για σχεδόν όλα τα υφιστάμενα** (εξαιρούνται τα υφιστάμενα κτήρια με χρήση κατοικίας - δεν εξαιρούνται γραφεία & εμπορικά καταστήματα).

Ειδικά για νέα κτήρια κατοικιών:

Εκεί ο Ν.Ο.Κ. μας επιβάλλει να:

α) Σχεδιάσουμε το κτήριο έτσι ώστε να υπάρχει προσβασιμότητα σ' όλους τους κοινόχρηστους, εξωτερικούς και εσωτερικούς χώρους (αυτό ίσχυε και πριν το Ν.Ο.Κ) (βλ. §1 άρθρου 26 Ν.Ο.Κ.).

β) Να σχεδιάσουμε τα διαμερίσματα/μεζονέτες (ακόμα και για μονοκατοικίες ισχύει) έτσι ώστε να μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε κατοικίες ατόμων με αναπηρία/εμποδιζόμενων, χωρίς να θίγεται ο φέρων οργανισμός του κτηρίου (βλ. §1 άρθρου 26 Ν.Ο.Κ.).

γ) Να προβλέψουμε σε κάθε όροφο, προστατευμένους προσβάσιμους χώρους αναμονής αμαξιδίων για τις περιπτώσεις έκτακτων αναγκών (βλ. §2 άρθρου 26 Ν.Ο.Κ.).

Αυτό που αλλάζει σε σχέση με το άρθρο 28 του Ν.2831/2000 (Γ.Ο.Κ. '85 όπως τροποποιήθηκε το 2000) και μας βοηθά πολύ στο σχεδιασμό, είναι η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε αναβατόρια και όχι μόνο ράμπες και ανελκυστήρες, ακόμα και στα νέα κτήρια, προκειμένου να καλύψουμε τις σχετικές απαιτήσεις.

iii. Αφιέρωση

Αφιερώνεται στην συνάδελφο Αρχιτέκτονα Μηχανικό Αλίκη Μαρκαντωνάτου, η οποία ήταν η αφορμή για την συγγραφή αυτού του βιβλίου

iv. Περιεχόμενα

i. Εισαγωγή	1
ii. Πρόλογος	3
iii. Αφιέρωση.....	5
iv. Περιεχόμενα.....	6
Κεφάλαιο 1 - Πολεοδομική νομοθεσία για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία στο δημόσιο χώρο.....	7
Α. Ισχύον Νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα.....	7
Β. Ισχύουσα Πολεοδομική Νομοθεσία στην Ελλάδα.....	8
Κεφάλαιο 2 - Ν.Ο.Κ. - Άρθρο 26: Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων	9
Κεφάλαιο 3 - ΥΠ.Ε.Κ.Α. - Εγκύκλιος 9/Α.Π οικ. 29467-13 Ιουνίου 2012.....	11
Κεφάλαιο 4 - Μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ - Οδηγίες σχεδιασμού	13
Κεφάλαιο 5 - "Σχεδιάζοντας για όλους" - Οδηγίες ΥΠ.Ε.Κ.Α.....	15
α. Γενικές αρχές – ανθρωπομετρικά στοιχεία.....	16
1. Γενικά.....	16
1.1. Αυτόνομη Διακίνηση και Διαβίωση.....	16
1.2. Στόχος των Οδηγιών	17
2. Άτομα με αναπηρία.....	18
2.1. Ποια είναι τα άτομα με αναπηρία	18
Κεφάλαιο 6 - Ερωτήματα ενδιαφερομένων Σχετικά με την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία	19
6.1.	19
v. Έργα του ιδίου.....	20
vi. Λίγα λόγια για τον Συγγραφέα.....	23
vii. Βιβλιογραφία	24

Κεφάλαιο 1 - Πολεοδομική νομοθεσία για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία στο δημόσιο χώρο

A. Ισχύον Νομοθετικό πλαίσιο στην Ελλάδα

1. Το Σύνταγμα της Ελλάδας : τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και συμμετοχή τους στην κοινωνική και πολιτική ζωή της χώρας
2. Υ. ΠΕ. Κ.Α : Νομοθετικό πλαίσιο για την υποστήριξη της εφαρμογής της προσβασιμότητας στις κτιριακές υποδομές και τους κοινόχρηστους χώρους .
3. Υπουργείο Εσωτερικών : υποχρεώνει με μια σειρά εγκυκλίων σχετικών με την εφαρμογή των οδηγιών σχεδιασμού του ΥΠΕΚΑ τους φορείς του Δημοσίου να λάβουν μέτρα για την προσβασιμότητα.

B. Ισχύουσα Πολεοδομική Νομοθεσία στην Ελλάδα

1. Νόμος 4067/ 2012 _Νέος Οικοδομικός Κανονισμός (ΝΟΚ)

2. Ορισμοί – άρθρο 2 του ΝΟΚ

Παρ.33 **Καθολικός σχεδιασμός** ή Σχεδιασμός για όλους είναι ο σχεδιασμός προϊόντων δομημένου περιβάλλοντος, που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από όλους τους ανθρώπους, χωρίς ανάγκη προσαρμογής ή εξειδικευμένου σχεδιασμού στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση.

Παρ. 71 **Προσβασιμότητα** είναι το χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος, που επιτρέπει σε όλα τα άτομα –χωρίς διακρίσεις φύλου , ηλικίας και λοιπών χαρακτηριστικών , όπως σωματική διάπλαση, δύναμη αντίληψη, εθνικότητα-να έχουν πρόσβαση σε αυτό, δηλαδή να μπορούν αυτόνομα, με ασφάλεια και με άνεση να προσεγγίσουν και να χρησιμοποιήσουν τις υποδομές, αλλά και τις υπηρεσίες (συμβατικές και ηλεκτρονικές) και τα αγαθά που τίθενται στο συγκεκριμένο περιβάλλον.

3. Ν.Ο.Κ , Άρθρο 26 : Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων

A. παρ. 2 αναφέρεται στη δυνατότητα προσπέλασης των νέων κτιρίων μέσω οριζόντιων και κατακόρυφων οδύσεων

B. παρ. 3 αναφέρεται στη διαμόρφωση των υπαίθριων χώρων των οικοπέδων των νέων κτιρίων.

Κεφάλαιο 2 - Ν.Ο.Κ. - Άρθρο 26: Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων (ΕΝΤΟΣ) (ΕΚΤΟΣ) , και (ΟΙΚ)

Στους χώρους όλων των νέων κτιρίων εκτός των κτιρίων με χρήση κατοικίας, για τα οποία η άδεια δόμησης εκδίδεται μετά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, **επιβάλλεται να εξασφαλίζεται η οριζόντια και κατακόρυφη αυτόνομη και ασφαλής προσπέλαση από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα και η εξυπηρέτηση αυτών σε όλους τους εξωτερικούς και εσωτερικούς χώρους των κτιρίων σύμφωνα με τις Οδηγίες Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής Σχεδιάζοντας για Όλους, όπως αυτές τροποποιούνται και ισχύουν κάθε φορά.**

Στα κτίρια αυτά **επιβάλλεται επίσης η πρόβλεψη προσβάσιμων σε άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενων ατόμων χώρων υγιεινής σε ποσοστό 5% των συνολικών χώρων υγιεινής για χρήση κοινού ή σε κάθε περίπτωση τουλάχιστον ένας ανά συγκρότημα χώρων υγιεινής, ο οποίος μπορεί να έχει μικτή χρήση (ανδρών / γυναικών).**

Οι παραπάνω προσβάσιμοι χώροι υγιεινής θα συνυπολογίζονται στον αριθμό χώρων υγιεινής που επιβάλλεται ανά χρήση από άλλες διατάξεις.

Εφόσον τα παραπάνω κτίρια διαθέτουν χώρους στάθμευσης τότε ποσοστό 5% αυτών ή τουλάχιστον ένας θα διαμορφώνεται κατάλληλα για χρήση αναπηρικών αυτοκινήτων.

Ειδικά για τα κτίρια με χρήση κατοικίας επιβάλλεται να εξασφαλίζεται η αυτόνομη και ασφαλής οριζόντια και κατακόρυφη προσπέλαση από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα σε όλους τους εξωτερικούς και εσωτερικούς κοινόχρηστους χώρους των κτιρίων κατοικίας, καθώς επίσης και η διασφάλιση συνθηκών εύκολης μετατρεψιμότητας των κατοικιών σε κατοικίες μελλοντικών χρηστών με αναπηρία / εμποδιζόμενων ατόμων, χωρίς να θίγεται ο φέρων οργανισμός του κτιρίου.

2. Η δυνατότητα αυτόνομης και ασφαλούς προσπέλασης όλων των κτιρίων από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα και η εξυπηρέτηση αυτών εξασφαλίζεται με προσβάσιμες οριζόντιες και κατακόρυφες οδεύσεις που αρχίζουν από τη στάθμη του πεζοδρομίου και φτάνουν μέχρι την πόρτα του ανελκυστήρα και τους εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους

των κτιρίων αυτών και αποτελούνται από στοιχεία κατάλληλων προδιαγραφών, όπως ράμπες, αναβατόρια, ανελκυστήρες, με την πρόβλεψη προστατευμένων προσβάσιμων χώρων αναμονής σε περίπτωση έκτακτων αναγκών σε κάθε όροφο σε αναλογία ένας χώρος με μία θέση αμαξιδίου, όταν ο πληθυσμός του ορόφου είναι μικρότερος από 200 άτομα, ή 1 χώρος με δύο θέσεις αμαξιδίου όταν ο πληθυσμός του ορόφου είναι μεγαλύτερος.

[Διευκρίνιση] {τεύχος τεχνικών οδηγιών για την εφαρμογή του Ν. 4067/12 (Ν.Ο.Κ) }.

Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου θα πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψη η υπ' αριθμ. 29467/13.06.2012 Εγκύκλιος 9 του Γρ. Μελετών ΑΜΕΑ / Γρ. Υπουργού ΠΕΚΑ (ανάρτηση στον ιστότοπο ΥΠΕΚΑ την 22.06.2012).

Οι κοινής χρήσης υπαίθριοι χώροι των οικοπέδων, στα οποία κατασκευάζονται τα κτίρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1, επιβάλλεται να διαμορφώνονται κατάλληλα, εφόσον το επιτρέπει η μορφολογία του εδάφους ώστε να χρησιμοποιούνται και από άτομα με αναπηρία ή εμποδιζόμενα άτομα.

Κεφάλαιο 3 - ΥΠ.Ε.Κ.Α. - Εγκύκλιος 9/Α.Π οικ. 29467-13 Ιουνίου 2012

Θέμα: Διευκρινίσεις για την υποβολή μελέτης προσβασιμότητας για ΑμεΑ – η οποία απαιτείται να εμπεριέχεται στις μελέτες που θα υποβάλλονται κατά την εφαρμογή του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού Ν.4067(ΦΕΚ 79/Α/ 2012).

Από την έναρξη της ισχύος του Νέου Οικοδομικού Κανονισμού Ν.4067(ΦΕΚ 79/Α/ 2012) για την έκδοση άδειας δόμησης, επιβάλλεται μελέτη προσβασιμότητας για ΑμεΑ, (παρ. 8 του άρθρου 26 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ», όπως αυτή ορίζεται στο Ν. 4030/2011(Α' 249) άρθρο 3 παρ. 2β και άρθρο 9 παρ.6 και στο προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και κατ' εξουσιοδότηση του παραπάνω νόμου.

Μέχρι την έκδοση του ΠΔ της μελέτης προσβασιμότητας για τα ΑμεΑ, σχετικά με τη σύνταξη της μελέτης προσβασιμότητας των κτιριακών - οικοδομικών έργων και των έργων διαμόρφωσης ή ανακατασκευής των κοινόχρηστων χώρων των οικισμών, που προορίζονται για την κυκλοφορία των πεζών, διευκρινίζουμε:

Η μελέτη θα πρέπει να περιλαμβάνει την επίλυση των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών αντικειμένων του έργου, ώστε να διασφαλίζεται η οριζόντια και κατακόρυφη, ανεμπόδιστη, αυτόνομη και ασφαλής διακίνηση ατόμων σε αναπηρικό αμαξίδιο και γενικότερα ατόμων με αναπηρία ή / και εμποδιζόμενων ατόμων κάθε κατηγορίας στο έργο. Οι παραπάνω πληροφορίες, θα εμπεριέχονται στο Διάγραμμα δόμησης, στην Αρχιτεκτονική μελέτη και σε συνοδευτική Τεχνική έκθεση. Στη περίπτωση ειδικών αρχιτεκτονικών έργων θα επισυνάπτονται σχέδια λεπτομερειών, πινάκων, τεχνικών προδιαγραφών κλπ.

Η μελέτη προσβασιμότητας περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

1. Τεχνική έκθεση

Η Τεχνική έκθεση αναφέρει:

Τους κανονισμούς, οδηγίες, πρότυπα κλπ που έχουν χρησιμοποιηθεί κατά τη σύνταξη της μελέτης.

Τη φιλοσοφία αντιμετώπισης της ανεμπόδιστης, αυτόνομης και ασφαλούς διακίνησης των ατόμων σε αναπηρικό αμαξίδιο και γενικά των ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων στο έργο, με συνοπτική αναφορά στα απαιτούμενα μέτρα για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας.

Τις προβλεπόμενες από τη μελέτη εξυπηρετήσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ατόμων σε αναπηρικό αμαξίδιο και γενικά των ατόμων με αναπηρία ή/και των εμποδιζόμενων ατόμων στο έργο και τις προδιαγραφές που χαρακτηρίζουν την κατασκευή τους.

Πίνακα των εξοπλισμών (ανεγκυστήρα, αναβατόριο, ράμπα κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται, στον οποίο αναγράφονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τυχόν πιστοποιητικά που διαθέτουν αυτοί.

Τις προσβάσιμες διαδρομές (οριζόντιες και κατακόρυφες).

Τον απαιτούμενο αριθμό (πλήθος) προσβάσιμων διαδρομών ανά όροφο.

Το απαιτούμενο πλάτος προσβάσιμων διαδρομών.

Τον τρόπο διασφάλισης της διαφυγής ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων χρηστών αναπηρικών αμαξιδίων, από το κτίριο σε περιπτώσεις

έκτακτης ανάγκης (προστατευμένοι προσβάσιμοι χώροι αναμονής, διαδρομές διαφυγής, υλικά κ.λπ.).

2. Γενικά σχέδια:

A. Σχέδιο περιβάλλοντος χώρου σε κλίμακα 1:200.

B. Αρχιτεκτονική μελέτη με σχέδια κατόψεων και τομών ανά στάθμη σε κλίμακα 1:100 ή 1:50 όπου σημειώνονται τα εξής:

Οι προσβάσιμες είσοδοι του κτιρίου

Οι προσβάσιμες οδεύσεις (οριζόντιες και κατακόρυφες) ανά στάθμη, συμπεριλαμβανομένης της διαδρομής από/προς τυχόν υπόγειους χώρους στάθμευσης και τον περιβάλλοντα χώρο

Οι προβλεπόμενες εξυπηρετήσεις και εξοπλισμοί για άτομα με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενα άτομα (προσβάσιμοι χώροι υγιεινής, προσβάσιμοι ανελκυστήρες και λοιπά μηχανικά μέσα κάλυψης υψομετρικών διαφορών, ράμπες, ειδικές θέσεις στάθμευσης οχημάτων ατόμων με αναπηρία κλπ)

Γ. Σχέδια λεπτομερειών σε κλίμακα 1:20 ή 1:50, όπου αναφέρονται κατασκευαστικές λεπτομέρειες όλων των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση της ανεμπόδιστης και αυτόνομης διακίνησης, εξυπηρέτησης αλλά και της ασφάλειας των ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων (στηθαία, ράμπες, μηχανικά μέσα ανύψωσης, ειδικά τμήματα πάγκων, ειδικοί χώροι στάσης αμαξιδίων, ανάγλυφες πινακίδες σήμανσης, επιδαπέδια σήμανση, οδηγοί τυφλών κ.λπ.)

Κατά την εκπόνηση της μελέτης προσβασιμότητας λαμβάνονται υπόψη οι παρακάτω κανονισμοί και νομοθετικά κείμενα:

1. Ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός
2. Οι ισχύοντες κανονισμοί ειδικών κτιριακών έργων (θεάτρων, κινηματογράφων, σταθμών αυτοκινήτων κλπ)
3. Ο ελληνικός κανονισμός φορτίσεως δομικών έργων
4. Οι Κανονισμοί κατασκευής ανελκυστήρων
5. Οι Κανονισμοί Η/Μ εγκαταστάσεων
6. Ο Κτιριοδομικός κανονισμός
7. Ο Κανονισμός πυροπροστασίας
8. Το ΠΔ 16/96
9. Οι Οδηγίες Σχεδιασμού Γραφείου Μελετών για ΑμεΑ του ΥΠΕΧΩΔΕ
10. Οι ειδικές ρυθμίσεις για τους κοινόχρηστους χώρους που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών

Για θέματα που δε ρυθμίζονται από τους ελληνικούς κανονισμούς θα χρησιμοποιείται το ISO 21542-2011 "Building construction — Accessibility and usability of the built environment", ο "ADA Standards for accessible design"

ή/και άλλοι σχετικοί και αναγνωρισμένοι ευρωπαϊκοί και διεθνείς κανονισμοί και πρότυπα.

Κεφάλαιο 4 - Μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ - Οδηγίες σχεδιασμού

Του Γιάννη Πολυχρονίου, Αρχιτέκτονα Ε.Μ.Π.
τ. προϊστάμενου Γραφείου Προσβασιμότητας ΑμεΑ στο Υπουργείο Πολιτισμού .
(ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΑμεΑ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ Ευκαιρίες - Δυνατότητες - Υποχρεώσεις των μηχανικών, ΕΛΕΜ, αίθουσα εκδηλώσεων ΤΕΕ, Αθήνα 12/12/2018)

Στους νόμους **N.4030/2011- Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις** (άρθρο 3 παρ. 2β και άρθρο 9 παρ.6) και **N. 4067/2012 - ΝΟΚ - Νέος Οικοδομικός Κανονισμός** (παρ. 8 του άρθρου 26 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ»), προβλέπεται έκδοση Προεδρικού Διατάγματος για την σύνταξη «Μελέτης Προσβασιμότητας», στα πρότυπα της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας.

Επειδή η έκδοση του Π. . καθυστερούσε το **Γραφείο Μελετών για ΑμεΑ** προχώρησε στην έκδοση σειράς εγκυκλίων με διευκρινήσεις και οδηγίες για τον τρόπο σύνταξης της **μελέτης προσβασιμότητας των κτιριακών - οικοδομικών έργων και των έργων διαμόρφωσης ή ανακατασκευής των κοινόχρηστων χώρων των οικισμών**, που προορίζονται για την κυκλοφορία των πεζών. Σύμφωνα με αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

Οι προδιαγραφές του ΝΟΚ και του Κτιριοδομικού Κανονισμού (Υπ. Αποφ. 3046/89 ΦΕΚ 59Δ'89).

Η Υπ. Απόφαση οικ. 52907/2009 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρία σε κοινόχρηστους χώρους των οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών» (ΦΕΚ 2621/Β/31-12-2009).

Η Υπ. Απόφαση οικ.52487 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση των ΑμεΑ σε υφιστάμενα κτίρια» (ΦΕΚ 18Β' / 15.01.2002).

Οι Οδηγίες Σχεδιασμού «Σχεδιάζοντας για Όλους» του Γραφείου Μελετών για ΑμεΑ του ΥΠΕΧΩΔΕ (<http://ypeka.gr/Default.aspx?tabid=380>.)

Οι ισχύοντες κανονισμοί ειδικών κτιριακών έργων (θεάτρων, κινηματογράφων, σταθμών αυτοκινήτων κλπ)

Ο ελληνικός κανονισμός φορτίσεως δομικών έργων

Οι Κανονισμοί κατασκευής ανελκυστήρων

Οι Κανονισμοί Η/Μ εγκαταστάσεων

Ο Κανονισμός πυροπροστασίας

Το ΠΔ 16/96

Για θέματα που δε ρυθμίζονται από τους ελληνικούς κανονισμούς θα χρησιμοποιείται το ISO 21542-2011 “Building construction - Accessibility and usability of the built

environment”, ο "ADA «Standards for accessible design" ή/και άλλοι σχετικοί και αναγνωρισμένοι ευρωπαϊκοί και διεθνείς κανονισμοί και πρότυπα.

Η μελέτη προσβασιμότητας περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

1. Τεχνική έκθεση που θα αναφέρει:

α) Τους κανονισμούς, οδηγίες, πρότυπα κ.λπ. που έχουν χρησιμοποιεί κατά τη σύνταξη της μελέτης.

β) Τη φιλοσοφία αντιμετώπισης της ανεμπόδιστης, αυτόνομης και ασφαλούς διακίνησης των ατόμων σε αναπηρικό αμαξίδιο και γενικά των ατόμων με αναπηρία ή/και εμποδιζόμενων ατόμων στο έργο, με συνοπτική αναφορά στα απαιτούμενα μέτρα για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας.

γ) Τις προβλεπόμενες από τη μελέτη εξυπηρετήσεις για τη διασφάλιση της πρόσβασης των ατόμων σε αναπηρικό αμαξίδιο και γενικά των ατόμων με αναπηρία ή/και των εμποδιζόμενων ατόμων στο έργο και τις προδιαγραφές που χαρακτηρίζουν την κατασκευή τους.

δ. Πίνακα των εξοπλισμών (ανεγκυστήρα, αναβατόριο, ράμπα κ.λπ.) που χρησιμοποιούνται, στον οποίο αναγράφονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τυχόν πιστοποιητικά που διαθέτουν αυτοί.

ε. Τις προσβάσιμες διαδρομές (οριζόντιες και κατακόρυφες). Τον απαιτούμενο αριθμό (πλήθος) προσβάσιμων διαδρομών ανά όροφο.

Το απαιτούμενο πλάτος προσβάσιμων διαδρομών.

Θέσεις στάθμευσης αυτοκινήτων ΑμεΑ στην είσοδο του Αρχαιολογικού Μουσείου Πατρών

Κεφάλαιο 5 - "Σχεδιάζοντας για όλους" - Οδηγίες ΥΠ.Ε.Κ.Α.

α. Γενικές αρχές – ανθρωπομετρικά στοιχεία

1. Γενικά

1.1. Αυτόνομη Διακίνηση και Διαβίωση

Άτομα με αναπηρία είναι τα άτομα που έχουν μόνιμες ή προσωρινές βλάβες, ανικανότητες, αδυναμίες, αναπηρίες ή συνδυασμό των παραπάνω ,που προέρχονται από φυσική, ψυχική ή νοητική ανεπάρκεια.

Εμποδιζόμενα άτομα είναι τα άτομα με ειδικές ανάγκες , καθώς και τα άτομα με μειωμένες ικανότητες δηλαδή τα άτομα της τρίτης και τέταρτης ηλικίας, οι έγκυες, τα προεφηβικά άτομα, τα άτομα με ασυνήθεις σωματικές διαστάσεις, οι εθισμένοι σε βλαβερές ουσίες, όσοι χρησιμοποιούν ή οδηγούν οιοδήποτε τύπου αμαξίδιο, όσοι μεταφέρουν βάρη κλπ.

Με την αυτόνομη διακίνηση και διαβίωσή τους τα άτομα με ειδικές ανάγκες και γενικότερα τα εμποδιζόμενα άτομα αποπεριθωριοποιούνται, χρησιμοποιούν και αναπτύσσουν τα ταλέντα τους συμμετέχοντας ισότιμα σε όλες τις δραστηριότητες της ζωής, μειώνοντας την εξάρτησή τους από κάποιο άλλο άτομο που στη συνέχεια αποδεσμευόμενο γίνεται πιο παραγωγικό.

1.2. Στόχος των Οδηγιών

Οι οδηγίες έχουν στόχο:

Να καταργήσουν τους αρχιτεκτονικούς φραγμούς και οτιδήποτε εμποδίζει την αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση των ατόμων με ειδικές ανάγκες –και γενικότερα των εμποδιζόμενων ατόμων – μέσα στα κτίρια ή στους υπαίθριους χώρους (όπως σκαλοπάτια, δάπεδα με απότομες κλίσεις, χώροι πολύ μικρών διαστάσεων κλπ)

Να κάνουν το δομημένο περιβάλλον φιλικό, προσεγγίσιμο και ασφαλές για όλες τις κατηγορίες των χρηστών – με τη χρήση πχ. δαπέδων με ομαλές κλίσεις και χωρίς σκαλοπάτια, μηχανικών μέσων, κατάλληλης σήμανσης, προσιτών και εύκολων στη χρήση μηχανισμών χειρισμού (όπως πλήκτρα στους ανελκυστήρες σε κατάλληλα ύψη προσιτά σε όλους κλπ), άνετων και χωρίς κινδύνους χώρων κλπ – διευκολύνοντας έτσι την αυτόνομη διακίνηση και διαβίωση όλων των χρηστών.

Οι οδηγίες απευθύνονται σε όσους σχεδιάζουν ή αποφασίζουν για τα κτίρια και τους υπαίθριους χώρους. Ορισμένες βοηθούν και στον σχεδιασμό εξοπλισμού και αντικειμένων. Τα κτίρια και οι υπαίθριοι χώροι που είναι προσιτοί και προσπελάσιμοι από τα εμποδιζόμενα γενικά άτομα είναι και για το σύνολο των χρηστών πιο εύχρηστοι, πιο άνετοι, πιο ευχάριστοι και με λιγότερους κινδύνους.

2. Άτομα με αναπηρία

2.1. Ποια είναι τα άτομα με αναπηρία

Άτομα με αναπηρία -όπως αναφέρθηκε παραπάνω- είναι τα άτομα που έχουν μόνιμες ή προσωρινές βλάβες, ανικανότητες, αδυναμίες, αναπηρίες ή συνδυασμό των παραπάνω, που προέρχονται από φυσική, ψυχική ή νοητική ανεπάρκεια.

Άτομα με μόνιμη ανικανότητα είναι οι κινητικοί ανάπηροι, οι τυφλοί και γενικά οι αμβλύοι, οι κωφοί, όσοι έχουν δυσκολία στην αντίληψη, την επικοινωνία και την προσαρμογή και οι ασθενείς από αρτηριοσκλήρυνση, επιληψία, ανεπάρκεια νεφρού, ρευματικές παθήσεις, καρδιοπάθειες κλπ.

Άτομα με παροδική ανικανότητα μπορεί να είναι τραυματίες, παροδικά ασθενείς κλπ

Κεφάλαιο 6 - Ερωτήματα ενδιαφερομένων Σχετικά με την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία

Σημείωση : Έχουν προκύψει από τις αιτήσεις για ένταξη στα προγράμματα Ε.ΣΠ.Α. του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας

6.1.

Ερώτηση:

Τι εννοείτε με τον όρο «προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρία»; Ποιους χώρους της επιχείρησης αφορά, αυτούς που είναι για το κοινό ή τις θέσεις-χώρους εργασίας; Ποιες είναι οι επίσημες προδιαγραφές βάσει των οποίων πιστοποιείται η «προσβασιμότητα» σε κάθε επιχείρηση και με τις οποίες θα γίνει και ο αντίστοιχος έλεγχος από τους αρμόδιους ελεγκτές του προγράμματος;

Απάντηση :

Ο όρος «προσβασιμότητα» αναφέρεται στη δυνατότητα κατά το δυνατόν αυτόνομης και ασφαλούς χρήσης υποδομών, υπηρεσιών και αγαθών, ενημέρωσης, πληροφόρησης και επικοινωνίας όλων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με αναπηρία. Αφορά σε όλες τις κατηγορίες αναπηρίας (άτομα με σωματική αναπηρία (π.χ. κινητική, χρόνια πάθηση), με αισθητηριακή (π.χ. τύφλωση, κώφωση), με νοητική αναπηρία, με ψυχική αναπηρία κ.λπ.) με όποια ιδιότητα και αν αυτά σχετίζονται με τη Δράση (εργαζόμενοι, κοινό/πελάτες κ.λπ.).

Αναφορικά με τις προδιαγραφές για τη φυσική προσβασιμότητα (κτιριακών υποδομών, εξωτερικών χώρων κ.λπ.) ισχύουν οι Οδηγίες Σχεδιασμού «Σχεδιάζοντας για Όλους» του ΥΠΕΚΑ (βλ. <http://www.ypeka.gr/Default.aspx?tabid=380&language=el-GR>).

Αναφορικά με την προσβασιμότητα υπηρεσιών και αγαθών υπάρχει το ελληνικό πρότυπο ΕΛΟΤ 1439 «Οργανισμός φιλικός σε πολίτες με αναπηρία – Απαιτήσεις και συστάσεις», το οποίο είναι προαιρετικής εφαρμογής.

Ο έλεγχος των προτάσεων θα γίνει βάσει των απαιτήσεων που περιλαμβάνονται στις περιπτώσεις του κειμένου «Διευκρινίσεις για την εξασφάλιση προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία» και της σχετικής εθνικής νομοθεσίας.

v. Έργα του ιδίου

1. Με τη γλώσσα των μαστόρων
2. Το μυστικό της επιτυχίας κάθε μηχανικού - μέρος 1^ο
3. Το μυστικό της επιτυχίας κάθε μηχανικού - μέρος 2^ο
4. Απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση μιας άδειας οικοδομής ή ένας κάλος "μπούσουλας" (για έγκριση δόμησης και άδεια δόμησης) .
5. Τι πρέπει να περιέχει ένα τοπογραφικό διάγραμμα
6. Πως γίνεται ο υπολογισμός κάλυψης, σε ένα διάγραμμα δόμησης
7. Πως γίνεται ο υπολογισμός δόμησης, σε ένα διάγραμμα δόμησης
8. Πως γίνεται ο υπολογισμός ημιυπαίθριων χώρων και εξωστών, σε ένα διάγραμμα δόμησης
9. Πως γίνεται ο υπολογισμός υψών , σε ένα διάγραμμα δόμησης
10. Πως γίνεται ο υπολογισμός των απαιτούμενων θέσεων στάθμευσης , σε ένα διάγραμμα δόμησης και αλλά σχετικά
11. Πως γίνεται ο υπολογισμός φύτευσης , Σε ένα διάγραμμα δόμησης
12. Πως γίνεται ο υπολογισμός του Δ, Σε ένα διάγραμμα δόμησης
13. Πως γίνεται ο υπολογισμός του συντελεστή όγκου , Σε ένα διάγραμμα δόμησης
14. Πως γίνεται ο υπολογισμός του ιδεατού στερεού , Σε ένα διάγραμμα δόμησης
15. Τι πρέπει να περιέχουν η κάτοψη, τομή, όψη μιας αρχιτεκτονικής μελέτης
16. Τι ισχύει για τα κοινόχρηστα πολυκατοικιών - ένας χρήσιμος οδηγός για διαχειριστές, ιδιοκτήτες ενοικιαστές
17. Δαπάνες θέρμανσης πολυκατοικιών τιμή - ένας χρήσιμος οδηγός για διαχειριστές, ιδιοκτήτες ενοικιαστές.
18. Ανεγκυστήρες πολυκατοικιών, Δαπάνες, Συντήρηση, Αδειοδότηση, κ.λ.π., ένας χρήσιμος οδηγός για διαχειριστές, ιδιοκτήτες ενοικιαστές .
19. Πίνακας κατανομής ποσοστών οριζοντίου ιδιοκτησίας
20. Άδειες λειτουργίας καταστημάτων – τόμος Ι – Καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος
21. Άδειες λειτουργίας καταστημάτων – τόμος ΙΙ - Λοιπές επιχειρήσεις μη υγειονομικού ενδιαφέροντος
22. Άδειες λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος – άδειες λειτουργίας λοιπών επιχειρήσεων ολοκληρωμένη έκδοση

23. Άδειες λειτουργίας ξενοδοχειακών καταλυμάτων - αυτοεξυπηρετούμενα ξενοδοχειακά καταλύματα
24. Αποστάσεις κτιρίων από τα όρια τους η όρια οδών
25. Τα μυστικά της δόμησης έκτος σχεδίου - Νομοθεσία – ενημερώσεις – απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα
26. Η Σκάλα Στη Δόμηση: Κανονισμοί – Οδηγίες – Τεχνικές Δόμησης
27. "In craftsmen's terminology" - Construct your projects yourself 28. Ν. 4178/2013: Τακτοποίηση αυθαιρέτων : Κωδικοποίηση - Εγκύκλιοι – Ενημερώσεις – Απαντήσεις σε συχνά Ερωτήματα
29. Ν. 4178/2013: Τακτοποίηση αυθαιρέτων : Κωδικοποίηση - Εγκύκλιοι , , τιμή (και ένας χρόνος ενημέρωση)
30. Ν.4067/2012: Νέος Οικοδομικός Κανονισμός, (Ν.Ο.Κ.) : Κωδικοποίηση Νομοθεσίας , τιμή (και ένας χρόνος ενημέρωση)
31. Ν4030/2011: Τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις (ΦΕΚ 249/Α/2011) : Κωδικοποίηση Νομοθεσίας, τιμή (και ένας χρόνος ενημέρωση)
32. Απόσταση οικοδομής από την γραμμή αιγιαλού και παραλίας και άλλα σχετικά
- 33 . Κτιριοδομικός κανονισμός : Κωδικοποίηση Νομοθεσίας, τιμή (και ένας χρόνος ενημέρωση)
34. Πατάρια και σοφίτες , μικρά μυστικά
35. Χαμηλά κτήρια - διευκρινήσεις, απαντήσεις
36. Σκαλωσιές και Σ.Α.Υ - Φ.Α.Υ. ,Δικαιολογητικά - πρότυπα
37. Δουλειές διόδου - αναγκαστικές παροχές διόδου .
38. Ν. 4495-2017 - Τμήμα Α΄ - Μηχανισμοί και μέσα Ελέγχου της Ποιότητας του Δομημένου Περιβάλλοντος (Υπηρεσίες Ελέγχου Δόμησης -Διάρθρωση - Αρμοδιότητες, Συλλογικά όργανα Έλεγχου Δομημένου Περιβάλλοντος, Επιτροπή Εξέτασης Προσφυγών Αυθαιρέτων, Επιτροπή Προσβασιμότητας).
39. Νόμος υπ' αριθμό 4495/2017 - Τμήμα Β' - Πλαίσιο δόμησης (Διαδικασία Έκδοσης και Ελέγχου Οικοδομικών Αδειών - Κατηγορίες Αδειών, Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίου).
40. Νόμος υπ' αριθμό 4495/2017 - Τμήμα Γ' - Έλεγχος υλοποίησης χωρικού σχεδιασμού, κοινόχρηστοι χώροι και περιβαλλοντικό ισοζύγιο (Μεταφορά Συντελεστή Δόμησης (Μ.Σ.Δ.)) .
41. Νόμος υπ' αριθμό 4495/17 - Τμήμα Δ' Αντιμετώπιση Αυθαίρετης Δόμησης - Μέτρα Πρόληψης Αυθαίρετης Δόμησης , Πλήρης ενημέρωση (Νέο 1),για όποια αλλαγή προκύπτει κάθε 6 μήνες (Δυο φορές τον Χρόνο) .
42. Νόμος υπ' αριθμό 4495/2017 - Κωδικοποίηση Νομοθεσίας.

Πλήρης ενημέρωση (Νέο 1),για όποια αλλαγή προκύπτει κάθε 6 μήνες (Δυο φορές τον Χρόνο) .

43. Επίβλεψη Κατασκευής Οικοδομής - Ευθύνες - αρμοδιότητες.

44. Επεξηγήσεις - Διασαφηνίσεις για Στέγαστρα, Πέργκολες, Προστεγάσματα (κινητά ή σταθερά), Κλειστούς εξώστες (έρκερ).

45. Στέγες: μια άλλη ματιά, διευκρινήσεις, λεπτομέρειες.

46. Αίθρια - Μια άλλη ματιά.

47. Ηλεκτρονική Ταυτότητα Κτιρίων.

48. Διαδικασίες ηλεκτρονικής υποβολής, έλεγχου και έκδοσης αδειών, Πλήρης ενημέρωση (Νέο ebook), για όποια αλλαγή προκύπτει σε ένα Χρόνο).

49. Κωδικοποίηση Κανονισμού Πυροπροστασίας κτιρίων, Πλήρης ενημέρωση (Νέο ebook), για όποια αλλαγή προκύπτει σε ένα Χρόνο)

50. Ρέματα, τι πρέπει να γνωρίζετε.

51. Μελέτη Προσβασιμότητας Α.μ.ε.Α

52. Χρήσεις Γης - Τι πρέπει να γνωρίζετε

53. Τυφλά οικοπέδα - Νομοθεσία - Δυνατότητες Δόμησης

54. Θικισμοί - Νομοθεσία και κωδικοποίηση αυτής – Απαντήσεις σε συχνά ερωτήματα.

55. Απαλλοτριώσεις - Τι πρέπει να γνωρίζετε.

56. Σ.Α.Υ - Φ.Α.Υ., Δικαιολογητικά, Πρότυπα, για Οικοδομικά και Τεχνικά Έργα.

57. Τεχνικός Ασφαλείας, Αρμοδιότητες Δικαιολογητικά, Πρότυπα, Έντυπα, Νομοθεσία.

58. Αποτυπώσεις - Τι πρέπει να γνωρίζετε.

59. Στάδια και σειρά εκτέλεσης εργασιών κατασκευής οικοδομής .

60. Τακτοποιήσεις : Έννοιες, Πράξεις τακτοποίησης και αναλογισμού και αποζημίωσης οικοπέδων (Πράξεις τακτοποίησης και αναλογισμού και αποζημίωσης οικοπέδων, Πράξη εφαρμογής πολεοδομικής μελέτης

61. Οικοδόμηση Ρυμοτομουμένων ακινήτων

62. Αρτιότητα και οικοδομησιμότητα των οικοπέδων – Τι πρέπει να γνωρίζετε

63. Πράξεις Εφαρμογής ,Νομοθεσία - Υπολογισμός σε εισφορά γης και σε χρήμα - Δήλωση ιδιοκτησίας ακινήτου - Αποφάσεις Συμβουλίου της Επικρατείας.

64. Πως γίνεται ο υπολογισμός ενός διαγράμματος κάλυψης

vi. Λίγα λόγια για τον Συγγραφέα

Ο Παντελής Θεοδώρου Παπακωνσταντίνου γεννήθηκε στο Παγκράτι το 1948 από μητέρα πρόσφυγα , καταγόμενη από την Αττάλεια της Μικράς Ασίας , και πατέρα Αθηναίο δεύτερης γενιάς καταγόμενο από το ορεινό Ροεινό Αρκαδίας.

Τελείωσε το 3^ο Δημοτικό σχολείο Παγκρατίου, γνωστό ως «Δραγάτση» , και τις γυμνασιακές και λυκειακές του σπουδές τις έκανε στο 1^ο γυμνάσιο και λύκειο Αιγάλεω . Το 1966 εισάγεται στη σχολή Πολιτικών Μηχανικών του Ε.Μ.Π. με υποτροφία και τελειώνει τη σχολή το 1971 .

Υπηρετεί στο πολεμικό ναυτικό ως έφεδρος αξιωματικός από το 1971 έως το 1974 και μετά την απόλυση του δουλεύει για δυο περίπου χρόνια σε μεγάλες μελετητικές εταιρείες όπου αποκτά εμπειρία σημαντικών έργων.

Στο μεταξύ ανοίγει το δικό του γραφείο, ασχολούμενος από τότε με ιδιωτικά έργα ,αλλά και με μελέτες δημοσίων έργων.

Το 1979 εκλέγεται Δημοτικός Σύμβουλος στο Δήμο Αιγάλεω και Εκλέγεται Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου το 1982 . Από το 1982 έως το 1987 διατελεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της θυγατρικής εταιρείας της Εμπορικής Τράπεζας «Ε.Ε.Γ.Ε.» , η οποία διαχειριζόταν τα ναυπηγεία Περάματος πρώην ιδιοκτησίας Ανδρεάδη.

Από το 1983 έως το 1987 εργάζεται σαν σύμβουλος στη Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής πάνω στην Επιχείρηση Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης (Ε.Π.Α.) του αείμνηστου Αντώνη Τρίτση,

Από το 1987 έως το 1989 εργάζεται σαν σύμβουλος του Νομάρχη Δυτικής Αττικής για πολεοδομικά θέματα.

Από το έτος 1995 μέχρι το 2008 είναι εξωτερικός συνεργάτης της Εμπορικής Τράπεζας , στην εκτίμηση και αξιολόγηση της εμπορικής αξίας πάσης φύσεως ακινήτων .

Είναι παντρεμένος με την Ελένη και έχουν τρία παιδιά την Δέσποινα , την Κατερίνα και τον Θοδωρή.

vii. Βιβλιογραφία

- 1.** Ν. 4067/2012 - ΝΟΚ - Νέος Οικοδομικός Κανονισμός (παρ. 8 του άρθρου 26 «Ειδικές ρυθμίσεις για την εξυπηρέτηση ΑμεΑ
- 2.** **ΥΠ.Ε.Κ.Α.** - Εγκύκλιος 9/Α.Π οικ. 29467-13 Ιουνίου 20
- 3.** Μελέτη προσβασιμότητας ΑμεΑ - οδηγίες σχεδιασμού, Γιάννης Πολυχρονίου, Αρχιτέκτων Ε.Μ.Π.,
τ. Προϊστάμενος Γραφείου Προσβασιμότητας ΑμεΑ στο Υπουργείο Πολιτισμού

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

θέλετε μπορείτε να το αγοράσετε